

Pour vivre heureux, vivons cachés

Dominique Soetaert

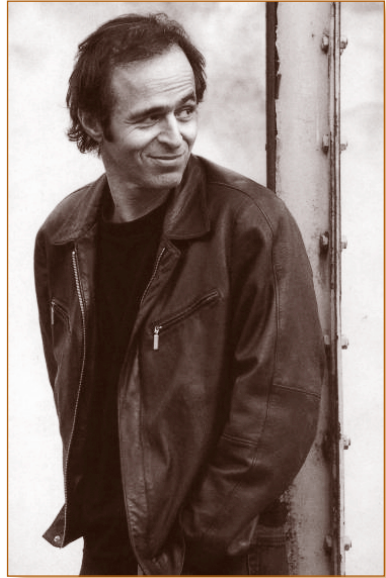
Jean-Jacques Goldman is de succesvolste chansonnier van het Franse taalgebied van de laatste twintig jaar. Nochtans lijkt deze "componist van de wereld" veeleer een antister dan een succesvolle zanger die miljoenen cd's verkoopt en bovendien voor talrijke collega-artisten succesnummers componeert. Zijn discretie, bedeesdheid en bescheidenheid zijn haast spreekwoordelijk en met succes houdt hij de media en de schijnwerpers ver verwijderd van zijn privéleven. Het heeft hem geenszins belet zijn stempel te drukken op het chanson en zo stilaan in de galerij der groten plaats te nemen.

Jean-Jacques Goldman

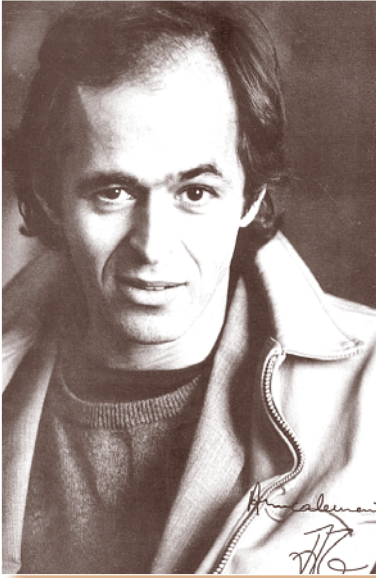
Zelfs wie succesnummers als *Quand la musique est bonne*, *Comme toi*, *Au bout de mes rêves*, *Là-bas* of *Elle a fait un bébé toute seule* niet kent, kan moeilijk ontsnappen aan het muzikale brio van Jean-Jacques Goldman. Hij tekent immers voor diverse successen van artiesten als Johnny Hallyday (*L'envie*, *Laura*, *J'oublierai ton nom...*), Patricia Kaas (*Il me dit que je suis belle*, *Je voudrais la connaître...*), Céline Dion (*Pour que tu m'aimes encore*) en Khaled (*Aïcha*). De laatste jaren brengt Goldman zelf nog weinig nummers uit, maar hij schrijft des te meer voor andere zangers. Zo worden ondertussen ruim 40% van de nummers van zijn hand die gekend zijn (soms verkiest hij anoniem te blijven) gezongen door andere zangers.

Het verhaal van de familie Goldman is dat van vele immigrantenfamilies in de Franse "creuset". Vader Goldman komt zich uit angst voor de Jodenvervolgung uit Polen in Frankrijk vestigen, zijn vrouw is van Duitse origine. Jean-Jacques Goldman wordt in 1951 in Parijs geboren en groeit op in een gezin van vier kinderen. In zijn jeugd speelt Goldman verschillende instrumenten (viool, piano, orgel, zang), maar zijn liefde voor de gitaar haalt het uiteindelijk. Ondanks heel wat muzikale projecten blijkt Goldman een meer dan voortreffelijk student, die vlot zijn diploma behaalt aan EDHEC (École des Hautes Études Commerciales), een prestigieuze Franse Grande École in Lille. Dat hij tezelfdertijd al even succesvol sociologie volgt, typeert Goldman. Goldman beschrijft zijn afkomst en zijn jeugd jaren steeds als eerder banaal en voor de hand liggend. Weinigen weten echter dat zijn vader een van de belangrijkste personen in het verzet was in de Tweede Wereldoorlog en dat zijn halfbroer, Pierre Goldman, een beruchte, revolutionaire linkse voorman was, die in 1979 in hartje Parijs vermoord werd.

Goldman begint zijn muzikale carrière midden jaren zeventig met wisselend succes bij Tai Phong, een internationale band waarvan hij zowel zanger als gitarist is. De groep brengt uitsluitend Engelstalige muziek en leunt dicht aan bij de symfonische rock van onder andere Genesis en Supertramp. Om de eindjes aan elkaar te knopen werkt Goldman in de week met zijn broer in de sportwinkel Sport 2000 die ze samen beheren. Wanneer Tai Phong in 1980 uit elkaar gaat, tekent Goldman als soloartiest een contract voor vijf platen bij EPIC. Met *Il suffit d'un signe* (1981) en vooral met *Quand la musique est bonne* (1982) breekt Goldman volledig door in Frankrijk, hoewel hij het aanvankelijk moeilijk heeft met het zingen van Franse teksten. Zijn schuchterheid en plankenkoorts maken zijn concerten in deze eerste jaren een ware hel. Desondanks besluit hij volop zijn kans te wagen in de muziekwereld en geeft zijn job bij Sport 2000 op. Deze aanpak legt hem geen windeieren: de hits en albums volgen elkaar op, met als absolute hoogtepunt *Entre Gris Clair et Gris Foncé* (1987), voor velen nog steeds het *magnum opus* van Goldman. Op dit album lanceert hij de carrière van zangeres Sirima, die met hem de klassieker *Là-bas* in duet zingt. Helaas wordt zij kort daarna vermoord door haar levenspartner.

Voorals in het eerste decennium van zijn carrière krijgt de jonge Goldman zware kritiek te verduren van de Franse muziekcritici, die hem zonder schroom de grond in boren. De voornaamste kritiek op de liederen van Goldman is dat ze weliswaar vakwerk zijn, maar veel te conventioneel en zonder enige verbeelding. Ondanks deze venijnige kritieken slaagt Goldman er moeiteloos in miljoenen fans te ontroeren met zijn muziek. Wanneer hij er in december 1985 in slaagt de Zenith 18 keer te doen uitverkopen zonder noemenswaardige promotieactie, geeft hij zijn critici lik op stuk door een pagina-advertentie in *Le Figaro* te kopen, waarin hij zijn fans bedankt "d'être venus quand même". Bij zijn collega-artiesten valt het talent van

Goldman wél in de smaak en al snel kan hij zijn droom realiseren om als componist zijn talent in dienst van anderen te stellen. Johnny Halliday kan als eerste genieten van de muzikale generositeit van Goldman, die voor hem zijn grootste succesplaat (*Gang*) componeert.

In de jaren negentig en na de eeuwwisseling gaat Goldman op zijn elan door, hoewel hij nog weinig eigen albums uitbrengt. Hoogtepunten in deze periode zijn zonder twijfel de cd die hij uitbrengt met Carol Fredericks en Michael Jones en vooral *En passant* (1997), een intimistische, akoestische plaat waarin hij impliciet de breuk met zijn eerste vrouw verwerkt. De maturiteit, melancholie en "métier" die het album uitstraalt, doen veel critici voorgoed verstommen. Ook vele van de chansons en albums die hij voor anderen componeert blijven aanslaan. *Il me dit que je suis belle* (1993) van

Patricia Kaas wordt een enorm succes en voor Céline Dion componeert hij het meest succesvolle Franstalige album aller tijden, *D'eux* (1995). Het album staat in Frankrijk 44 weken op nummer 1 en met een verkoop van liefst 7 miljoen exemplaren staat het in de lijst van de 50 best verkochte albums aller tijden. In *D'eux* verzoent Goldman op een visionaire manier typisch Franse lyrische en romantische teksten met eerder Amerikaanse muziek. Het zal in de daaropvolgende jaren de meest markante trend worden in de wereld van het chanson. In 1996 wordt de superhit *Aïcha* van Khaled verkozen tot chanson van het jaar, ook al een compositie van Goldman.

Hoewel Jean-Jacques Goldman ondertussen zesentwintig jaar aan de top staat en een centrale figuur is in de chansonwereld, aarzelen veel critici om hem in één adem te noemen met Brassens, Brel, Ferré en andere Gainsbourgs. Volgens hen is Goldman zonder twijfel in staat melodieën, ballades en rocknummers te schrijven die veel mensen kunnen ontroeren en die blijven hangen, maar mist hij de bevolgenheid en de grandeur van zijn voorgangers. Feit is dat Goldman het boegbeeld is van een nieuwe generatie artiesten die begin jaren tachtig hun opwachting maakten. In tegenstelling tot hun illustere voorgangers hadden Goldman en co in deze periode waarin muziek een massaproduct werd, niet meer de ambitie om de wereld te veranderen of om grote ideeën uit te dragen. Ze wilden simpelweg goede muziek maken. Jean-Jacques Goldman als bescheiden antivedette die als geen ander politiek correcte chansons zonder al te veel show of franjes kwam brengen, is hiervan een schoolvoorbeeld. Goldman laat de muziek voor zich spreken *et quand la musique est bonne...*

Bronnen:

Mathias Goudeau, *Jean-Jacques Goldman de A à Z*

Françoise Rauzier, *Jean-Jacques Goldman, Des bouts de lui*

Pierre Saka, Yann Plougastel, *La chanson française et francophone*